

ARBONÈS, Jordi. *No era la meua lletra*. Barcelona: Proa, 2001. 168 p.

ARNAU, Maruja. *Els pobles gironins: la comarca de la Garrotxa*, 1.[s.l.]: [s.n.], 2000. 245 p.

BURGAS, Àngel. *Petites històries del globus*. Barcelona: Edebé, 2001. 73 p.

BURGELL, Jaume. *Suïcidi involuntari*. Barcelona: Edebé, 2001. 205 p.

CAMACHO GRAU, Joan Josep. *Vindrà la llum*. Barcelona: Viena, 2001. 80 p.

CASTILLO, M. Angels; BASTART, Jordi. *Sortides amb família: excursions i activitats: La Garrotxa i el Pla de l'Estany*. Barcelona: Pòrtic, 2001. 127 p.

COLL, Jaume. *Carme Ruscaldeda, del plat a la vida*. Barcelona: La Magrana, 2000. 253 p.

CONGOST, Rosa. *Els darrers senyors de Sarrià de Ter*. Girona: CCG, 2000. 302 p.

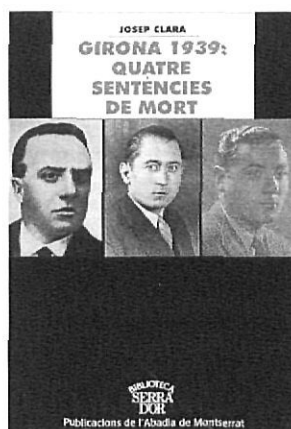
CULLELL SURROCA, Josep Maria. *En BTT pel Gironès. 18 itineraris pels voltants de Girona*. Valls: Cossetània, 2001. 131 p.

DALMAU, Marcel. *Despauatges*. Girona: Ajuntament de Girona, 2001. 32 p. *Els conills*. Olot: Ràdio Olot, 2001. 23 p.

DUVAL, Armand. *L'evangeli d'en Quim*. (Girona): Bisbat de Girona, 2000. 170 p.

Els poetes saluden la primavera: XXIII Recital de poesia dels Amics de les lletres Garrotxines. Olot: Amics de les lletres Garrotxines, 2001. 31 p.

FONT, Maria Rosa. *Aigua llunyana*. Barcelona: Viena, 2001. 60 p.

Una «justícia» a l'inrevés

CLARA, Josep.
**Girona 1939:
Quatre sentències de mort.**
Publicacions de l'Abadia
de Montserrat, 2001.

Fins ara, els gironins —gairebé— només coneixiem bé el cas de Carles Rahola, sotmès a un consell de guerra sumaríssim que el condemnà injustament a mort. La resta eren tan sols unes xifres abstractes: 510 penes de mort executades a Girona ciutat. A partir de l'edició de *Girona 1939: Quatre sentències de mort*, esperem que es començaran a conèixer moltes altres històries personals de gironins que sofriren la mateixa «paròdia macabra» de la justícia militar del franquisme (Moisés Broggi).

El mèrit de Josep Clara, una vegada més, és el d'haver-se anticipat a estudiar la documentació dels arxius judicials dels tribunals militars, que ens permetrà de conèixer els rapidíssims processos —i les penes—, sovint acumulats, iniciats a persones acusades dels delictes de rebel·lions, adhesió o auxili a la rebel·lions, jutjades

—és un dir— pels qui realment s'havien sol·levat contra l'ordre legal, els militars. En aquest estudi avançat —altres historiadors gironins avui també analitzen els expedients dels consells de guerra—, Josep Clara ha resseguit amb tota mena de detalls quatre casos representatius d'aquelles injustícies del primer franquisme: la del palamosí Josep Fàbrega, diputat venerable al Parlament de Catalunya que en el moment de l'exili, vell i malalt, cregué que no ho havia de fer, d'exiliar-se; la causa seguida contra mossèn Joan Fuster, un sacerdot de vida complexa i peculiar, que al final conegué el privilegi d'una gràcia d'indult; la de Lluís Mon, militant d'ERC i president del consell municipal de Santa Coloma de Farners; i finalment, la d'un jove fejecista, Martí Pou, que morí afusellat sense saber-ne la causa, com la majoria de víctimes.

Com els quatre expedients —i llurs sentències— publicats per Josep Clara, l'autor d'aquesta recensió n'ha llegit més de cinquanta —de Sant Feliu a la Vall d'Aro—, i tots són terriblement semblants, d'una mecànica simple, repetitiva, rutinària. La coincidència substancial dels informes inculporis del nou poder local establert (d'alcaldia, de Falange i de la majoria de testimonis) revela una preparació i un acord pres pels sectors dominants de la localitat.

I hom podria pensar que tot plegat té molt poc interès, si no fos que sota la documentació polsosa del Govern Militar de Barcelona s'hi amaga la història esfereïdora d'unes vides humanes amb noms i cognoms: els afectats, els

familiars, els delators, els executors, etc., tots ells víctimes d'una mateixa «justícia» al revés: les penes —també les penes de mort— s'havien establert abans de la paròdia o del muntatge judicial.

Àngel Jiménez

Les cartes dels reis

Lletres reials a la ciutat de Girona (1293-1515)
vol. I i II. Estudi i edició a cura de M. Josep ARNALL JOAN.
Ajuntament de Girona - Fundació Noguera. Girona-Barcelona, 2000.

Girona com a ciutat de domini reial guarda en el seu arxiu municipal, i en altres dipòsits documentals, un gran fons de cartes dels seus monarques, una col·lecció de les més importants del Principat, de contingut divers, escrites en llatí, català i castellà, que servien per reforçar el règim municipal de la ciutat a través de successius governs. La lectura d'aquesta correspondència ens dona molta informació de quin era el marc polític, social i econòmic de la vila, més complex del que hom pot creure a primer cop d'ull.

